

Urganch Ranch texnologiya universiteti asoschisi Atajonov Atavay Atajonovich tavalludining 75 yillik yubileyiga bag'ishlangan "Hududda barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlashning ustuvor yo'nalishlari" mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya.

18-19- dekabr, 2024-yil

Международная научно-практическая конференция на тему «Приоритетные направления обеспечения устойчивого экономического роста в регионе», посвященная 75-летию Атажонова Атавая Атажоновича, основателя Ургенчского технологического университета Ранч.

18-19 декабря 2024 г.

International scientific and practical conference titled "Priority areas of ensuring sustainable economic growth in the region" dedicated to the 75th anniversary of Atajonov Atavay Atajonovich, the founder of Urgench Ranch University of Technology.

December 18-19, 2024.

XORAZM VILOYATI
XORAZM RAHBERIYAT VAZIRLIGI

**UNIVERSITÀ
DEGLI STUDI
DI PADOVA**

**UNIVERSITAT DE
BARCELONA**

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

**Universitat
de Lleida**

UO‘K: 332.1:330.59(575.1)

KBK: 65.04(5O‘)

M 52

“Mintaqada barqaror iqtisodiy o‘shish sur‘atlarini ta‘minlashning ustuvor yo‘nalishlari” mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy anjuman materiallari / Urganch Ranch Universiteti. - Innovasion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi, 2024. 2-jild, - 480 b.

Mazkur xalqaro anjuman materiallarida mintaqada iqtisodiy o‘shishni ta‘minlash uchun zarur bo‘lgan ustuvor yo‘nalishlar tahlil qilingan. Qator zamonaviy iqtisodiy muammolar, shu jumladan, barqaror rivojlanish, yangi texnologiyalarni joriy etish, ekologik barqarorlik va ijtimoiy taraqqiyot masalalari muhokama etilgan. Anjumanda turli mamlakatlardan olimlar, iqtisodchilar va mutaxassislar o‘z tadqiqotlari va tajribalari bilan o‘rtoqlashib, iqtisodiy o‘shishni rag‘batlantirish uchun strategiyalar, innovatsiyalar va investitsion imkoniyatlarni ko‘rib chiqqanlar. Shuningdek, ushbu materiallar mintaqaviy hamkorlikni kuchaytirish va iqtisodiy barqarorlikni ta‘minlashda yangi yondashuvlar, metodologiyalar va eng yaxshi amaliyotlar haqida ma‘lumotlar taqdim etadi. O‘tkazilgan tadqiqotlar natijalari, ayniqsa, iqtisodiy o‘shish sur‘atlarini oshirish, ish o‘rinlarini yaratish va barqaror taraqqiyotga erishish uchun muhim yo‘nalishlarni belgilab beradi. Shular orqali anjuman materiallari mintaqada barqaror iqtisodiy o‘shish uchun istiqbolli yechimlarni ishlab chiqishda foydali bo‘lishi kutilmoqda.

Mas‘ul muharrirlar: PhD, Ruzmetov D.I.

Tahrir hay‘ati: i.f.n., dots. Ruzmetov Sh.B,

dots. Tajiev B.U.,

dots. Ollanazarov B.D.,

dots. Rahimov T.J.,

dots., Yaxshimuradov I.,

PhD., Yakubov A.

PhD., Saidov D.R.,

PhD., Radjapov X.B.,

PhD., Sapaev A.D.,

Taqrizchilar:

i.f.d., prof. Ruzmetov B.R.,

PhD., prof Raul Ramos Lobo

PhD., prof. Kamil Picha

ISBN: 978-9910-01-462-8

©“Innovasion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi” , 2024 y.

© “Mintaqada barqaror iqtisodiy o‘shish sur‘atlarini ta‘minlash ustuvor yo‘nalishlari” mavzusida xalqaro ilmiy-amaliy anjuman materiallari

Yuqoridagi kabi o'sish nuqtalari, daryver sohalarni va KSZ lar, dastlab 5 ta keyin 2 ta shunday sohalarni tashkil qilishda, foydalanmay kelayotgan bino-inshootlar 0% dan tekinga berilishi ularni tezda rivojlanishiga imkon berdi.

2023-yil holatiga ko'ra, Xorazm viloyatida sanoatda yaratilgan yalpi qo'shilgan qiymat hajmi 5627,5 mlrd. So'mni tashkil etgan va o'tkan yil holatiga nisbatan 6,1 % ga o'sgan.

Yana shuni eslatib o'tishimiz joizki Xorazm viloyatida makroiqtisodiy ko'rsatkichlar yildan yilga o'sib bormoqda.

Prezidentning 6.02.2018 yildagi PK-3513-son Xorazm viloyatida davlat mulklarini tadbirkorlarga sotish va KSZ larni barpo etish uchun chora-tadbirlar to'g'risidagi qaroro e'lon qilindi. Xujjat bilan 5 ta yangi KSZ, Urganch shahrida 2 tasi barpo etildi, qolganlari esa Xazorasp va Shovot tumanlarida barpo etildi.[3]

O'zbekiston ishbilarmon vakillari 2024-yil 27-aprel 1-may kunlari Tehronda bo'lib o'tgan Iran Expo-2024 xalqaro ko'rgazmasida ishtirok etishdi. Ushbu ko'rgazmada O'zbekiston elchisi Fariddin Nasriyev o'z nutqida ikki mamlakat o'rtasida savdo aloqalari va investitsiyaviy hamkorlikni oshirish maqsadida Xorazm viloyatida Eron korxonalari uchun alohida sanoat zonalarini tashkil qilinishini aytdi.[4]

Xulosa va takliflar

Xorazm viloyatining iqtisodiyoti Respublikamizda muhim o'rin tutadi, viloyatning iqtisodiyotini yanada rivojlantirish uchun viloyatga investitsiyalar kiritish, yashil iqtisodiyotini ya'ni yashil energetika sohalarni rivojlantirish zarur va viloyatda paxta tozalash sexlarini ko'paytirish kerak. Bundan tashqari viloyatda donli mahsulotlar (guruch, bug'doy va h.k.) ni ekish va export qilish bo'yicha investitsiyalar kiritish va imkoniyatlar kiritish kerak.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Sergey Tolstov. Qadimiy Xorazm sivilizatsiyasini izlab. Toshkent, "Yangi asr avlodi", 2014, 380 bet;
2. Xorazm viloyati statistika boshqarmasi
3. www.norma.uz sayti;
4. <https://xorazm.uz> sayti;

O'ZBEKISTONDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING BIRJALAR FAOLIYATIDA TUTGAN O'RNI

***D.M.Narziyeva,
Buxoro davlat universiteti Iqtisodiyot kafedrasida katta o'qituvchisi
Eshbekov Murod,
Buxdu Iqtisodiyot va turizm fakulteti 3-1AGB-22 guruh talabasi***

Annotatsiya: Ushbu maqolada O'zbekistonda barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlash maqsadida raqamli iqtisodiyotning birjalar faoliyatida tutgan o'rni, uning muhim va ahamiyatli jihatlarining tahlili keltirilgan

Kalit so'zlar: Raqamli iqtisodiyot, Birja, Algoritmik savdo, Raqamli texnologiyalar, Transparensiya, Blockchain texnologiyasi

Аннотация: В данной статье представлена роль цифровой экономики в деятельности фондовых бирж, анализ ее важных и значимых аспектов в целях обеспечения стабильного

экономического роста в Узбекистане

Ключевые слова: Цифровая экономика, Биржа, Алгоритмическая торговля, Цифровые технологии, Прозрачность, Технология Блокчейн.

Abstract: This article presents the role of the digital economy in the activities of stock exchanges, an analysis of its important and significant aspects in order to ensure stable economic growth in Uzbekistan

Keywords: Digital economy, Exchange, Algorithmic trading, Digital technologies, Transparency, Blockchain technology.

Raqamli iqtisodiyot – bu iqtisodiy faoliyatning barcha sohalarida raqamli texnologiyalar va innovatsiyalarni qo'llash orqali o'sish va rivojlanishni ta'minlaydigan tizim. Uning asosida raqamli platformalar, elektron tijorat, raqamli xizmatlar va sun'iy intellekt kabi texnologiyalar yotadi. Raqamli iqtisodiyotning rivojlanishi bilan “smartphone” ilovalarining kengayishi, onlayn bank xizmatlari va internet orqali xizmat ko'rsatish sohalarida yangi bizneslar paydo bo'ldi. Raqamli iqtisodiyot nafaqat ishlab chiqarish jarayonlarini, balki iste'molchi va biznes o'rtasidagi munosabatlarni ham tubdan o'zgartirmoqda. Internet va raqamli platformalar orqali yangiliklar tez tarqaladi, hamda an'anaviy biznes modellari yangilanmoqda.

So'ngi yillarda iqtisodiyotning raqamli sektorini rivojlantirish borasida davlat tomonidan keng ko'lamli chora-tadbirlar amalga oshirish maqsadida Prezidentimiz tomonidan bir qator normativ-huquqiy hujjatlari imzolandi.

Raqamli iqtisodiyotni keng joriy etish va uni qo'llab-quvvatlash mamlakatimizning istiqboldagi taraqqiyot rejasidan muhim o'rin egallaganligi tufayli iqtisodiyotning raqamli sektorini rivojlantirish borasida keng ko'lamli chora-tadbirlar belgilandi va mazkur vazifalar ijrosi o'laroq, mamlakatimizda yangi elektron hujjat aylanishi tizimlari joriy etilmoqda, elektron to'lovlar rivojlantirilmoqda va elektron tijorat sohasidagi normativ-huquqiy baza takomillashtirilmoqda, elektron infratuzilma va tijorat shakllantirilmoqda, iqtisodiyotning barcha jabhalarida raqamli transformatsiyaga o'tilishi qadamma-qadam amalga oshirilmoqda. [1].

Raqamli iqtisodiyot bozorlarni yanada shaffofroq va raqobatbardosh qiladi. Onlayn birjalar va mobil ilovalar orqali savdolarni amalga oshirish osonlashadi.

Birjalar faoliyatida raqamli iqtisodiyotning quyidagi muhim jihatlarni ko'rsatish mumkin:

1. Likvidlikning oshishi - Raqamli texnologiyalar, ayniqsa onlayn savdo va avtomatlashtirilgan tizimlar, birjalarda likvidlikni sezilarli darajada oshiradi. Yangi platformalar va xizmatlar investorlarning o'zaro aloqalarini osonlashtirib, birjalar orqali tezroq va qulayroq savdo qilish imkonini yaratadi. Bu o'z navbatida, narxlarning tezkor o'zgarishlariga va savdolarni amalga oshirishga yordam beradi.

2. Savdolarni avtomatlashtirish va algoritmik savdo - Raqamli iqtisodiyotda, algoritmik savdo (algorithmic trading) va robotlar yordamida amalga oshiriladigan tranzaksiyalar birjalar faoliyatida katta o'rin egallaydi. Bu usul savdolarni avtomatik ravishda bajarishga imkon beradi, bu esa inson xatoliklarini kamaytiradi va tezlikni oshiradi. Shuningdek, algoritmik savdo birja ishtirokchilariga bozor o'zgarishlariga tezda javob berish imkoniyatini beradi.

3. Ma'lumotlar tahlili va prognozlash - Raqamli iqtisodiyotning yana bir muhim jihati - katta ma'lumotlar (big data) va sun'iy intellektning birjalarda qo'llanilishi. Bu texnologiyalar bozorning tendentsiyalarini, iqtisodiy holatni va investorlarning xatti-harakatlarini tahlil qilishda foydalaniladi. Raqamli vositalar yordamida prognozlash va qaror qabul qilish jarayonlari ancha samarali va aniq bo'ladi.

4. Transparensiya va xavfsizlik - Raqamli iqtisodiyot birjalarda transparensiyani oshiradi. Blockchain texnologiyasi kabi xavfsizlikka oid innovatsiyalar savdo va moliyaviy operatsiyalarni himoya qilishda yordam beradi. Bular investorlar orasida ishonchni mustahkamlaydi va soxta yoki manipulyatsiyalangan savdolari kamaytiradi.

5. Xalqaro integratsiya - Raqamli texnologiyalar birjalarni global miqyosda integratsiyalashishga yordam beradi. Investorlar va treyderlar birjalararo savdo amalga oshirishlari, real vaqt rejimida global bozorlarni kuzatishlari mumkin. Bu xalqaro kapital oqimlarini va investitsiyalarni optimallashtirishga yordam beradi.

6. Innovatsion moliyaviy mahsulotlar va xizmatlar - Raqamli iqtisodiyotning o'sishi bilan birjalarda yangi moliyaviy mahsulotlar va xizmatlar paydo bo'ladi. Masalan, kriptovalyutalar, tokenlar, va boshqa raqamli aktivlar birjalar faoliyatida keng tarqalgan. Bu yangi investitsiya imkoniyatlarini yaratadi va bozorda diversifikatsiya jarayonlarini qo'llab-quvvatlaydi.

7. Kengaytirilgan foydalanuvchi tajribasi - Raqamli texnologiyalar yordamida birjalar foydalanuvchilarga interaktiv va qulay savdo tajribasini taqdim etadi. Mobil ilovalar va onlayn platformalar orqali foydalanuvchilar o'z investitsiyalarini boshqarish, ma'lumotlarni kuzatish va savdo operatsiyalarini amalga oshirishda osonlikka ega bo'lishadi.

Raqamli iqtisodiyot birjalar faoliyatini samarali, tezkor va xavfsiz qilishda katta rol o'ynaydi. Innovatsion texnologiyalar birja ishtirokchilariga kengaytirilgan imkoniyatlar yaratib, global moliyaviy tizimda samarali ishlashni ta'minlaydi.

Raqamli iqtisodiyot rivojlangan davlatlarda YAIM hajmi ham, YAIMning aholi son boshiga ulushi ham yuqoriligini ko'rishimiz mumkin. Shu jihatdan olib qaraganda, mamlakatimizda mazkur masalaga e'tibor qaratish yagona maqsadni ko'zlaydi, u ham bo'lsa, aholining yashash sharoitini yaxshilash, aholini real daromadini oshirish, qolaversa tadbirkorlikni va mamlakatimiz iqtisodiyotini rivojlantirishdir. "Raqamli texnologiyalar nafaqat mahsulot va xizmatlar sifatini oshiradi, ortiqcha xarajatlarni kamaytiradi. Shu bilan birga, meni juda qattiq tashvishga soladigan va bezovta qiladigan eng og'ir illat – korrupsiya balosini yo'qotishda ham samarali vositadir"[2] - Prezidentimizning mazkur so'zlari raqamlashtirish nafaqat iqtisodiyot tarmoqlarida tejamkorlik va samaradorlikni ta'minlashi, balki korrupsiya va qora iqtisodiyotga qarshi kurashish uchun samarali vosita sifatida qayd etilishi bilan ahamiyatlidir.

Xulosa o'rnida raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish iqtisodiy-ijtimoiy, siyosiy jihatdan kuchli, bozor iqtisodiyoti qonunlari to'liq amal qiladigan demokratik davlat qurishga hamda mamlakatda ishbilarmonlik muhitini yaxshilash, tadbirkorlik faoliyatiga keng qulaylik yaratish va uni yuritishni soddalashtirish, yangi innovatsion g'oyalar realizatsiyasiga xizmat qiluvchi asosiy vositalardan biri

ekanligi bilan alohida ahamiyatga egadir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. file:///C:/Users/user/Downloads/o-zbekistonda-raqamli-iqtisodiyotni_rivojlantirishning-ustuvor-yo-nalishlari.pdf
2. <https://uza.uz/oz/posts/davlat-boshlig-ining-parlamentga-murojaatnomasi-muhim-dastur-25-01-2020>

РОЛЬ ИНВЕСТИЦИЙ И ФИНАНСОВЫХ РЫНКОВ В ОБЕСПЕЧЕНИИ УСТОЙЧИВОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА В УЗБЕКИСТАНЕ

***Йулбарсов Файзулло студент гр.2-24 направления «Экономика»
Научный руководитель: Усмонов Музаффар Мусаевич преподаватель
международного института пищевых технологий и инженерии***

Аннотация: В статье рассматривается значение инвестиций и финансовых рынков для устойчивого экономического роста в Узбекистане. Особое внимание уделено анализу ключевых факторов, влияющих на привлечение капитала, развитию финансового сектора и модернизации инфраструктуры. Обозначены основные достижения в области реформирования экономики, такие как улучшение инвестиционного климата и активизация работы фондового рынка. Также проанализированы вызовы, включая низкий уровень финансовой грамотности, ограниченный доступ к капиталу для малого бизнеса и валютные риски. В заключении предложены рекомендации по углублению реформ, диверсификации финансовых инструментов и привлечению зеленых инвестиций для долгосрочного экономического развития страны.

Ключевые слова: инвестиции, финансовые рынки, экономический рост, развитие экономики, человеческий капитал

Annotatsiya: Maqolada O'zbekistonda barqaror iqtisodiy o'sish uchun investitsiya va moliya bozorlarining ahamiyati muhokama qilinadi. Bunda kapitalni jalb etish, moliya sektorini rivojlantirish va infratuzilmani modernizatsiya qilishga ta'sir etuvchi asosiy omillarni tahlil qilishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Iqtisodiy islohotlar sohasida investitsiya muhitini yaxshilash, fond bozori ishini faollashtirish kabi asosiy yutuqlar belgilab berildi. Moliyaviy savodxonlikning past darajasi, kichik biznes uchun kapitaldan foydalanishning cheklanganligi va valyuta risklari kabi muammolar ham tahlil qilingan. Xulosa sifatida mamlakatimizning uzoq muddatli iqtisodiy rivojlanishi uchun islohotlarni chuqurlashtirish, moliyaviy vositalarni diversifikatsiya qilish va yashil investitsiyalarni jalb qilish bo'yicha tavsiyalar taklif etiladi.

Kalit so'zlar: investitsiyalar, moliyaviy bozorlar, iqtisodiy o'sish, iqtisodiy rivojlanish, inson kapitali

Abstract: The article examines the importance of investment and financial markets for sustainable economic growth in Uzbekistan. Particular attention is paid to the analysis of key factors influencing capital attraction, development of the financial sector and modernization of infrastructure. The main achievements in the field of economic reforms, such as improving the investment climate and activating the stock market, are outlined. Challenges, including low levels of financial literacy, limited access to capital for small businesses and currency risks are also analyzed. In conclusion, recommendations are offered for deepening reforms, diversifying financial instruments and attracting green investments for the long-term economic development of the country.

Keywords: investment, financial markets, economic growth, economic development, human capital

Устойчивый экономический рост является одной из ключевых целей

	management of innovative processes	87
Эсанов О. М.	Корхоналарда кўчмас мулклар таъсифи ва улар ҳисобини халқаро стандартлар асосида ҳисоб ва ҳисоботини такомиллаштириш	91
Adhamov Sh.B.	Barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlashda strategik investitsiyalar va moliya tizimining roli	95
To'uchiyeva Sh.A.	Barqaror iqtisodiy rivojlanishni ta'minlashda sug'urta sohasini rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari	99
Юсупов Н.	Факторы, влияющие на индивидуальные предпочтения к снижению риска в странах центральной Азии	103
Kamolov U.T.	Iqtisodiy o'sishni ta'minlashda tashqi savdning o'rni	107
Rakhimboev M.	The value of celebrities in endorsement deals: a study analyzing market impact	111
Ergasheva A.F.	Hunarmandchilik mahsulotlari bozorida xizmat ko'rsatishni modernizatsiya qilish	115
Хидирова Г.Р.	Жаҳон иқтисодиётининг туризмга таъсири: глобал ва минтақавий кўрсаткичлар	119
Назарова Ҳ.Ш.	Кичик бизнесни инфратузилмавий қўллаб-қувватлашни давлат томонидан бошқарувини услубий жиҳатлари ва ёндошувлари	122
Толипов А.Қ.	Milliy iqtisodiyotni barqaror rivojlantirishda institutsional islohotlarning ahamiyati	125
Tashbekov M.M.	Milliy iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashda xususiyl sektorning roli	131
Tashpulatov A.L.	Barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlashda investitsiyalar va moliya bozorlarining o'rni	137
Jo'rayev A.A., E.A.Muminova Qi'di'rnizayov A.Sh. Amaniyazov R. B.	Improvement of the mechanisms of effective use of the region's economic potential to ensure sustainable economic growth	142
Jumanazarov O. S.	Turizmga kreativ marketing xizmatlari	145
Reimbaeva Z. A.	Process of developing tourism routes	147
Inyatov A. R.	Methods of innovative development of the economy of the Republic of Uzbekistan	151
Amangeldiev M.K	Barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlashda davlat aralashuvi	155
Kenjayev I.E	Iqtisodiy o'sishni ta'minlashda kunjut yetishtirish texnologiyasi rivojlantirishning iqtisodiy aspektlari va swot tahlili	158
Otemisov Sh. J.	Tadbirkorlarda liderlik ko'nikmalarini rivojlantirish yo'llari va baholash mexanizmlari	161
Xidirova G. R.	Buxoro hududlari imkoniyatidan samarali foydalanish va iqtisodiy rivojlantirishning yo'nalishlari	164
Yusupov F.F.		
Xidirova G. R.		
Ismatillayeva M.R.		
Umarkulov K.M.		
Mamatova O.A.	Ayollarning ish bilan bandligi muammolari va yechimlari	168
Уразбаева Л.М.	Анализ перспективы устойчивого экономического роста в условиях индустрии-4.0	171
Маманова Ж.Т.	Sanoat tarmoqlarida eksportni diversifikatsiyalash tahlili	175
Umarkulov K.M.	Xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirishda investitsiyalarning o'rni	177
Malikova Sh. B.		
Maxsudov J.R.	Xorazm viloyati sanoati va iqtisodiy rivojlanish ko'rsatkichlari	182
Meylikov F.	O'zbekistonda raqamli iqtisodiyotning birjalar faoliyatida tutgan o'rni	184
Narziyeva D.M.		
Eshbekov M.		

**“MINTAQADA BARQAROR IQTISODIY O‘SISH
SUR‘ATLARINI TA‘MINLASH USTUVOR YO‘NALISHLARI”
MAVZUSIDA XALQARO ILMIY- AMALIY ANJUMAN
MATERIALLARI
2-JILD**

**МЕЖДУНАРОДНАЯ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ
КОНФЕРЕНЦИЯ «ПРИОРИТЕТНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ
ОБЕСПЕЧЕНИЯ УСТОЙЧИВОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО
РОСТА РЕГИОНА» МАТЕРИАЛЫ**

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL
CONFERENCE TITLED "PRIORITY AREAS OF ENSURING
SUSTAINABLE ECONOMIC GROWTH IN THE REGION"
MATERIALS**

2024-yil 18-dekabr, Urganch, O‘zbekiston

Muharrir:	M. Hayitova
Texnik muharrir:	M.Tursunov
Musavvir:	Sh.Zoxidova
Musahhih:	X.Zakirova
Kompyuterda sahifalovchi:	U. Abduraxmonov

Tel.: +99899920-90-35

Nashr lits. № 3226-275f-3128-7d30-5c28-4094-7907, 10.08.2020.

Bosishga ruxsat etildi 12.12.2024.

Bichimi 60x84 ¹/₈. «Times New Roman» garniturası.

Ofset bosma usulida bosildi.

Shartli bosma tabog‘i: 30,5. Nashriyot bosma tabog‘i 30,0.

Tiraji: 50. Buyurtma № 210.

«INNOVATION RIVOJLANISH NASHRIYOT-MATBAA UYI»

bosmaxonasida chop etildi.

100174, Toshkent sh., Olmazor tumani, Ziyoy MFY,

Talabalar ko‘chasi, 96-1-uy